

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2004/4
Karar Sayısı : 2005/25
Karar Günü : 4.5.2005
R.G. Tarih-Sayı :23.06.2005-25854

İPTAL DAVASINI AÇAN : Türkiye Büyük Millet Meclisi Anamuhalefet (Cumhuriyet Halk Partisi) Grubu adına Grup Başkanvekilleri Ali Topuz, K. Kemal Anadol ve Haluk Koç

İPTAL DAVASININ KONUSU : 16.12.2003 günlü, 5021 sayılı, Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Bankalar Kanunu Hükümlerine İstinaden Bankacılık İşlemleri Yapma ve Mevduat Kabul Etme İzni Kaldırılan Türkiye İmar Bankası Türk Anonim Şirketi Hakkında Tesis Edilecek Bazı İşlemler Hakkında Kanun'un 1. maddesiyle değiştirilen 31.7.2003 günlü, 4969 sayılı, Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un geçici 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının son paragrafının "... Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme iznini kaldırdığı tarihten geriye doğru bir ay içinde, kıyı bankalarındaki hesapları Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunca sağlanan mevduat güvencesi kapsamına almak amacına matuf olarak, bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan bankaların kayıtlarına, muhabir bankaca karşılığı nakden veya bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan banka dışındaki bir başka banka aracılığıyla ödenmeksizin aktarıldığı tespit edilen hesaplar ile ..." bölümünün, Anayasa'nın 2., 5., 10. ve 11. maddelerine aykırılığı savıyla iptali ve yürürlüğünün durdurulması istemidir.

II- YASA KURALLARI

A- İptali İstenilen Yasa Kuralı

16.12.2003 günlü, 5021 sayılı Kanun'un 1. maddesiyle değiştirilen 31.7.2003 günlü, 4969 sayılı Yasa'nın geçici 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının iptali istenilen bölümü de içeren son paragrafı şöyledir:

"Ancak, **Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme iznini kaldırdığı tarihten geriye doğru bir ay içinde, kıyı bankalarındaki hesapları Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunca sağlanan mevduat güvencesi kapsamına almak amacına matuf olarak, bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan bankaların yurt içi kayıtlarına, muhabir bankaca karşılığı nakden veya bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan banka dışındaki bir başka banka aracılığıyla ödenmeksizin aktarıldığı tespit edilen hesaplar ile** muvazaalı olduğu Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından tespit edilen hesaplar için Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunca herhangi bir ödeme yapılmaz."

B- Dayanılan Anayasa Kuralları

Dava dilekçesinde, Anayasa'nın 2., 5., 10. ve 11. maddelerine dayanılmıştır.

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi gereğince Mustafa BUMİN, Haşim KILIÇ, Samia AKBULUT, Sacit ADALI, Ali HÜNER, Fulya KANTARCIOĞLU, Aysel PEKİNER, Ertuğrul ERSOY, Tülay TUĞCU, Mehmet ERTEN ve Fazıl SAĞLAM'ın katılmalarıyla 21.1.2004 günü yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

IV- YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN İNCELENMESİ

16.12.2003 günlü, 5021 sayılı "Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Bankalar Kanunu Hükümlerine İstinaden Bankacılık İşlemleri Yapma ve Mevduat Kabul Etme İzni Kaldırılan Türkiye İmar Bankası Türk Anonim Şirketi Hakkında Tesis Edilecek Bazı İşlemler Hakkında Kanun"un 1. maddesiyle 4969 sayılı Yasa'nın Geçici 2. maddesinin değiştirilen (1) numaralı fıkrasının son paragrafının "... Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme iznini kaldırdığı tarihten geriye doğru bir ay içinde, kıyı bankalarındaki hesapları Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunca sağlanan mevduat güvencesi kapsamına almak amacına matuf olarak, bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan bankaların yurt içi kayıtlarına, muhabir bankaca karşılığı nakden veya bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan banka dışındaki bir başka banka aracılığıyla ödenmeksizin aktarıldığı tespit edilen hesaplar ile ..." bölümünün YÜRÜRLÜĞÜNÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN REDDİNE, 21.1.2004 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

V- ESASIN İNCELENMESİ

Dava dilekçesi ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, iptali istenen yasa kuralı, dayanılan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 30. maddesinin birinci fıkrası gereğince Başbakan Yardımcısı Aldülatif ŞENER, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı Tevfik BİLGİN, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Hukuk İşleri Daire Başkanı Kemal ŞENOCAK, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Başkanı Ahmet ERTÜRK, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Başkan Yardımcısı Mehmet ÇALIŞKAN ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Hukuk Dairesi Başkanı Tunca TOKER'in 21.3.2005 günlü sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru dilekçesinde, dava konusu düzenlemeyle bankacılık işlemlerini yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırıldığı tarihten geriye doğru bir ay içinde, tasarruf mevduatı

sigorta fonu mevduat güvencesi kapsamına girmek amacıyla kıyı bankalarındaki hesaplardan izni kaldırılan bankaların yurt içi kayıtlarına karşılığı ödenmeksizin aktarıldığı tesbit edilen hesapların, sigorta kapsamı dışında tutulduğu, bu hesapların off-shore hesaplarından tasarruf mevduatı hesabına geçirildikleri tarihte, bankanın bankacılık yapma ve mevduat toplama izninin geçerli olduğu, hangi nedenle olursa olsun, nasıl açılırsa açılsın, bir bankanın bankacılık işlemleri yapma ve mevduat toplama izninin kaldırıldığı tarihe kadar, bu bankada mevduat hesabı bulunanların tümünün, geçerli mevduatın sağladığı tasarruf mevduatı güvencesinden yararlanmaları gerektiği, bunun mevduat sahipleri bakımından kazanılmış hak olduğu, hukuk devletinde tüm sonuçları ile kazanılmış hakların korunmasının gerektiği, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamanın devletin temel amaç ve görevleri arasında bulunduğu, izni kaldırılan bankanın tasarruf mevduatına geçen hesaplarından bazılarının sigorta kapsamı dışında tutularak aynı durumdaki mudilerin bir grubunun farklı hükümlere tabi tutulmasının eşitlik ilkesi ile bağdaşmadığı, banka tarafından yapılan bir işlemin tasarruf sahipleri tarafından bilinmesinin mümkün olmadığı, bu nedenlerle kuralın Anayasa'nın 2., 5., 10. ve 11. maddelerine aykırılığı ileri sürülmüştür.

İptali istenilen kuralda, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan bankaların yurt içi kayıtlarına bu tarihten geriye doğru bir ay içinde kıyı bankalarındaki hesapları Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nca sağlanan mevduat güvencesi kapsamına almak amacıyla, muhabir bankaca karşılığı nakden veya bankacılık işlemleri yapma veya mevduat kabul etme izni kaldırılan banka dışındaki bir başka banka aracılığıyla ödenmeksizin aktarıldığı tespit edilen hesaplar için Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nca herhangi bir ödemenin yapılmayacağı belirtilmiştir.

4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun 1. maddesinin (2) sayılı fıkrasında "Türkiye'de kurulmuş ve kurulacak bankalar ile yurtdışında kurulmuş ve kurulacak bankaların Türkiye'deki şubeleri bu Kanun hükümlerine tabidir. Özel kanunlarla kurulmuş olan bankalar hakkında da kanunlarında yer alan hükümler dışında bu Kanun hükümleri tatbik olunur. Bu Kanunda açıklık olmayan hallerde genel hükümler uygulanır." denilmiş, 15. maddesinde de bankalardaki tasarruf mevduatının kamu tüzelkişiliğini haiz "Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu" tarafından sigorta edileceği öngörülmüştür.

Anayasa'nın 2. maddesinde Cumhuriyetin nitelikleri arasında sayılan hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup, bunu geliştirerek sürdüren, hukuk güvenliğini gerçekleştiren, Anayasa'ya aykırı tutum ve durumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, yargı denetimine açık, yasaların üstünde Anayasa'nın ve yasakoyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir. Bu bağlamda, hukuk devletinde yasakoyucu, yasaların yalnız Anayasa'ya değil, evrensel hukuk ilkelerine de uygun olmasını sağlamakla yükümlüdür.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırıldığı tarihten geriye doğru bir ay içinde kıyı bankalarındaki hesaplarında bulunan mevduatı, bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan bankaların yurt içi kayıtlarına muhabir banka veya diğer bankalarca karşılığı nakden ödenmeksizin aktarılan mevduat sahiplerinin, söz konusu mevduatlarının Türkiye'deki muhatabı olduğu bankaya ödenip ödenmediğini takip etme zorunlulukları yoktur. Kaldı ki muvazaalı olduğu Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından tesbit edilen hesaplar için

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nca herhangi bir ödeme yapılmayacağı, bu konuda uyuşmazlık çıkması durumunda da konunun yargı organlarınca karara bağlanacağı kuşkusuzdur.

Bu nedenlerle, mudinin bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izninin kaldırıldığı tarihten geriye doğru bir ay içinde karşılığı ödenmeksizin aktarılan hesaplarının sigorta fonunca ödenmeyeceğinin kurala bağlanması, hukuk devletinde kuralların sonuçlarının öngörülebilir olmasını gerektiren hukuk güvenliği ilkesi ile bağdaşmaz.

Öte yandan, Anayasa'nın 10. maddesinde belirtilen yasa önünde eşitlik ilkesi, hukuksal durumları aynı olanlar için söz konusudur. Bu ilke ile eylemli değil, hukuksal eşitlik öngörülmüştür. Eşitlik ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin yasalar karşısında aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak, ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Bu ilkeyle, aynı durumda bulunan kimi kişi ve topluluklara ayrı kurallar uygulanarak yasa karşısında eşitliğin çiğnenmesi yasaklanmıştır. Yasa önünde eşitlik, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı tutulacağı anlamına gelmez. Durumlarındaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları ve uygulamaları gerektirebilir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar farklı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'da öngörülen eşitlik ilkesi zedelenmez.

Kıyı bankalarındaki hesaplarından bankacılık işlemi yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan bankaların yurt içi kayıtlarına karşılığı nakden ödenmeksizin aktarılan mevduat sahipleriyle aynı bankanın diğer mevduat sahipleri arasında Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'ndan yararlanma açısından bir fark bulunmadığından, bunlar arasında muvazaalı durumlar dışında ayırım yapılması eşitlik ilkesine aykırılık oluşturur.

Açıklanan nedenlerle dava konusu kural, Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine aykırıdır. İptali gerekir.

Kural, Anayasa'nın 2. ve 10. maddelerine aykırı görülerek iptal edilmiş olduğundan, ayrıca Anayasa'nın 5. ve 11. maddeleri yönünden incelenmesine gerek görülmemiştir.

Haşim KILIÇ, Sacit ADALI, Tülay TUĞCU, Ali GÜZEL ve Fettah OTO bu görüşlere katılmamışlardır.

VI- SONUÇ

16.12.2003 günlü, 5021 sayılı "Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Bankalar Kanunu Hükümlerine İstinaden Bankacılık İşlemleri Yapma ve Mevduat Kabul Etme İzni Kaldırılan Türkiye İmar Bankası Türk Anonim Şirketi Hakkında Tesis Edilecek Bazı İşlemler Hakkında Kanun"un, 1. maddesiyle 4969 sayılı Yasa'nın Geçici 2. maddesinin değiştirilen (1) numaralı fıkrasının son paragrafının "... Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme iznini kaldırdığı tarihten geriye doğru bir ay içinde, kıyı bankalarındaki hesapları Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunca sağlanan mevduat güvencesi kapsamına almak amacına matuf olarak, bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan bankaların yurt içi kayıtlarına, muhabir bankaca karşılığı nakden veya bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan banka dışındaki bir başka banka aracılığıyla ödenmeksizin aktarıldığı tespit edilen hesaplar ile ..." bölümünün Anayasa'ya

Esas Sayısı : 2004/4
Karar Sayısı : 2005/25

aykırı olduğuna ve İPTALİNE, Haşim KILIÇ, Sacit ADALI, Tülay TUĞCU, Ali GÜZEL ve Fettah OTO'nun karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, 4.5.2005 gününde karar verildi.

Başkanvekili	Üye	Üye
Haşim KILIÇ	Sacit ADALI	Fulya KANTARCIOĞLU

Üye	Üye	Üye
Tülay TUĞCU	Ahmet AKYALÇIN	Mehmet ERTEN

Üye	Üye	Üye
Cafer ŞAT	A. Necmi ÖZLER	Ali GÜZEL

Üye	Üye
Fettah OTO	Serdar ÖZGÜLDÜR

KARŞIOY GEREKÇESİ

Anayasa'nın 2., 5., 10. ve 11. maddelerine aykırı olduğu savıyla iptali istenilen 5021 sayılı Yasa'nın 1. maddesiyle değiştirilen 4969 sayılı Yasa'nın geçici 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının son paragrafında, 4389 sayılı Bankalar Kanunu uyarınca bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan bankalarda bulunan tasarruf mevduatının Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) tarafından ödenmesinde özel bir kural getirilmektedir. Buna göre, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nca, bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan bankaların, kıyı (Off-Shore) bankalarına yatırılan, ancak iznin kaldırıldığı tarihten geriye doğru bir ay içinde bu paraların karşılıkları muhabir banka veya bir başka banka aracılığı ile ödenmediği halde, iznin kaldırıldığı bankada karşılıksız olarak açılan mevduat hesaplarına Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nca ödeme yapılmayacağı öngörülmektedir.

Muhabir banka veya bir başka banka aracılığıyla karşılığı ödenerek tasarruf mevduatı hesabına aktarılan hesaplar bu kuralın kapsamı dışındadır. Bu hesaplara hesabın aktarılma süresine bakılmaksızın Fon'dan ödeme yapılabilmektedir. Yukarıda sözü edilen, Bankalar Kanunu hükümlerine tabi bankalarda açılan ancak karşılığının nakden ödenmediği tespit edilen tasarruf mevduatı hesaplarıdır.

5021 sayılı Yasa'yla getirilen dava konusu kural genel niteliktedir; kuralda belirli bir banka ve olay tanımlanması yapılmamıştır. Ancak, aynı Yasa'nın bu kurala göndermede bulunan geçici 1. maddesinin (b) fıkrası uyarınca, Bankalar Kanunu'nun 14. maddesinin (3) numaralı fıkrasına göre Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun 3.7.2003 tarih ve 1085 sayılı Kararı ile bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan Türkiye İmar Bankası'nın, kıyı bankalarından karşılığı ödenmeden tasarruf mevduatına intikal eden hesapları hakkında yukarıda belirtilen dava konusu kural uygulanacaktır.

Söz konusu kuralın İmar Bankası'nın "Off-Shore" mevduatına uyguladığı işlemler nedeniyle getirildiği, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu ile Tasarruf Sigorta Fonu yetkililerinin Anayasa Mahkemesi'nde yaptıkları sözlü açıklamalardan da anlaşılmaktadır.

Bankalar Yeminli Murakıplarınca hazırlanan Türkiye İmar Bankası'nın kıyı bankasındaki hesaplarının Türkiye'deki bankada TMSF'nin güvencesi kapsamında gösterilmesiyle ilgili olarak düzenlenen 4.8.2003 günlü raporda, "Banka tarafından fiili bir nakit ödeme yapılmamakta, bunun yerine Banka nezdinde yeni bir mevduat hesabı açılmakta ve böylece Off-Shore'da bulunan mevduat herhangi bir nakit hareketi olmaksızın, karşılığında sadece depo hesabı açtırılarak Banka'ya taşınmakta, Off-Shore'un ödemekle yükümlü bulunduğu mevduatın ödeme yükümlülüğü yurt içindeki Bankaya geçirilmektedir. Böylece hukuken tasarruf mevduatı sigortası kapsamında olmayan Off-Shore mevduatı, sigorta kapsamına sokulmuş olmaktadır" tespitlerine yer verilmiştir. Aynı raporda, Off-Shore mevduatının Banka mevduatına dönüştürülme işleminin, Bankanın mevduat toplama ve bankacılık yapma yetkisinin kaldırılmasından önceki birkaç günde yoğunlaştığının görüldüğü belirtilmektedir. Nitekim dosyada bulunan Tasarruf Mevduatının Sigorta Fonu Tasfiye Dairesi Başkanlığı'nın "Gelen Off-Shore Havale Tutarı-Para Birimi" belgesinde görülen son bir aylık para hareketleri raporda belirtilen görüşleri doğrulamaktadır. Aynı konuda düzenlenen 21.8.2003 günlü raporda da, mudilerin ellerinde bulunan Off-Shore cüzdanlarının alınarak kendilerine İmar Bankası mevduat cüzdanı verildiği, ancak söz konusu hesaplarda görülen tutarın karşılığının Banka kayıtlarına muhabir banka tarafından nakden veya başka bir banka aracılığıyla aktarıldığına dair bir tespitin bulunmadığı, böylece bu müşterilerin Türkiye'de garanti kapsamına sokulmak istendiği, dolayısıyla iptali istenen kuralla mudilerin İmar Bank Off-Shore'dan hak iddia etmesinin önünün kesildiği belirtilmiştir. Bu açıklamalardan Off-Shore para yatırımlarla bu banka yetkililerinin ortak bir davranış sergileyerek sigorta kapsamına girmek amacıyla hareket ettikleri anlaşılmaktadır.

Yasakoyucunun dava konusu kuralı getirmesinde Bankada yapılan denetimler sonucu ortaya konulan bu somut tespitlerin etkili olduğu kuşkusuzdur. Yapılan düzenleme ile Bankalar Kanunu'na tabi bankalarda karşılığı ödenmeden usulüne uygun şekilde açılmayan hesapların Devlet güvencesine alınmasının önlenmesinin amaçlandığı açıktır. Yasakoyucunun bu önlemi alması hukukun gereğidir. Tam tersine hukuk devletinde bir hakkın kötüye kullanılması koruma göremez. Bu nedenle, Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan "Hukuk Devleti" ilkesine aykırılık söz konusu değildir. Öte yandan tasarruf mevduatı sigorta sistemi, kamu yararı, bankalara duyulan güveni artırmak suretiyle tasarrufları korumak, mali piyasalarda güveni ve istikrarı sağlamak amacıyla getirilmiştir. Bu sistemin korunması ve bunun hukuk dışı yollarla

kullanılmasının önlenmesi, Devletin, Anayasa'nın 5. maddesinde belirtilen temel amaç ve görevleri içinde düşünülmelidir.

İmar Bankası'nda yapılan denetimler sonucu iznin kaldırıldığı tarihten geriye doğru bir aylık süre içinde ortaya çıkan yüksek miktarlı hesap aktarımları, toplumsal denge ve adalet duyguları da gözönüne alındığında, yasakoyucunun belirlediği bir aylık süre içinde karşılıksız olarak aktarılan hesap sahipleri ile bir aylık süreden önce karşılıksız olarak aktarılan hesap sahipleri arasında eşitsizlik yaratıldığı söylenemez. Ayrıca, karşılığı nakden ödenmeksizin aktarılan mevduat sahipleri ile aynı bankanın diğer mevduat sahipleri aynı hukuksal durumda bulunmadığı için eşitlik ilkesine aykırı bir durumun oluşmadığı da açıktır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu kuralın Anayasa'nın 2., 5., 10. ve 11. maddelerine aykırı olmadığı, iptal isteminin reddi gerektiği görüşüyle çoğunluk kararına karşıyız.

Başkanvekili

Üye

Üye

Haşim KILIÇ

Sacit ADALI

Fettah OTO

KARŞIOY

Dava 5021 sayılı Yasa'nın 1. maddesiyle değiştirilen 4969 sayılı Yasa'nın geçici 2. maddesinin (1) numaralı fıkrasının son paragrafının "Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme iznini kaldırdığı tarihten geriye doğru bir ay içinde, kıyı bankalarındaki hesapları Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunca sağlanan mevduat güvencesi kapsamına almak amacına matuf olarak, bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan bankaların kayıtlarına, muhabir bankaca karşılığı nakden veya bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan banka dışındaki bir başka banka aracılığıyla ödenmeksizin aktarıldığı tespit edilen hesaplar ile" bölümünün, Anayasa'nın 2., 5., 10. ve 11. maddelerine aykırı olduğu savıyla açılmıştır.

Bu hükme göre, 4389 sayılı Bankalar Kanunu uyarınca bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan bankalarda bulunan tasarruf mevduatının Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) tarafından ödenmesinde özel bir kural getirilerek, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nca, bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan bankaların, kıyı (Off-Shore) bankalarına yatırılan, ancak izni kaldırıldığı tarihten geriye doğru bir ay içinde bu paraların karşılıkları muhabir banka veya bir başka banka aracılığı ile ödenmediği halde, iznin kaldırıldığı bankada karşılıksız olarak açılan mevduat hesaplarına Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'nca ödenme yapılmayacağı öngörülmektedir.

Yasakoyucunun dava konusu kuralı getirmesinde Bankalar Kanunu'na tabi bankalarda, karşılığı ödenmeyen ve belli bir süre içinde usulüne uygun şekilde açılmayan hesapların Devlet güvencesine alınmasının önlenmesinin amaçlandığı açıktır. Anayasa'nın 2. maddesinde Cumhuriyetin nitelikleri arasında sayılan hukuk devleti, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren bir devlettir. Bu nedenle tasarruflarını yurtdışında değerlendirerek bankaya el konulmasından bir ay önce hesaplarını kayden yurda transfer eden ancak nakit olarak getiremeyen ve böylece yurt ekonomisine bir tek gün dahi katkısı olmayan

hesap sahibi kişilerin Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'ndan yararlandırılması adaletli bir uygulama olarak kabul edilemeyeceğinden düzenleme hukuk devleti ilkesine aykırı değildir.

Hesaplarını bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırıldığı tarihten geriye bir aydan önce yurda aktaranlar ile bir ay içinde aktaranlar da aynı konumda olmadıklarından eşit değillerdir. Zira getirilen bir aylık süre bankanın hukuki yapısının değişebileceğini saptayabilmek için kuvvetli belirtilerin ortaya çıkabileceği makul bir süredir. Bu nedenle, yasayla getirilen bir aylık süreden daha kısa sürelerde yurda aktarılan hesapların muvazaa yapılabilmesi yönünden önce getirilen hesaplar ile aynı hukuki durumda olduklarını kabul etmek olanaksızdır. Hukuk devletinde eşitlik sağlamak amacıyla da olsa hakkın kötüye kullanılması korunamaz.

Öte yandan bankalara duyulan güveni artırmak suretiyle tasarrufları korumak, mali piyasalara güven ve istikrarı sağlamak amacıyla getirilen Tasarruf Mevduatı Sigorta sisteminin korunması, bunun hukuk dışı yollarla kullanılmasının önlenmesini öngören düzenleme Anayasa'nın 5. maddesinde belirtilen devletin temel amaç ve görevlerine de aykırılık oluşturmamaktadır.

Bütün bu nedenlerle dava konusu düzenleme, Anayasa'nın 2., 5., 10. ve 11. maddelerine aykırı olmadığından davanın reddi gerektiği düşüncesiyle çoğunluğun iptal yönündeki kararına karşıyım.

Üye

Tülay TUĞCU

KARŞIOY YAZISI

Yasama organı toplumsal ve ekonomik gelişmeler karşısında gereksinim duyduğu hukuki düzenlemeyi yapmış ve bundan böyle; kıyı bankalarındaki hesapların Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunca sağlanan mevduat güvencesi kapsamına alınması amacına matuf olarak, bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan bankaların yurt içi kayıtlarına, bu iznin kaldırıldığı tarihten geriye doğru bir ay içinde kıyı bankalarındaki hesabın karşılığı muhabir bankaca nakden veya izni kaldırılan banka dışındaki bir başka banka aracılığı ile ödenmeksizin aktarıldığının tesbit edilmesi durumunda, mevduat güvencesinden yararlandırılmayacağı yolundaki dava konusu kuralı koymuştur.

Baştan beri yurt içi hesaba yatırılan mevduat ile, önce kıyı bankasına yatırılan ve böylece daha yüksek faizle nemalanan mevduat, daha sonra yurt içine nakil edilse bile kıyı bankasındaki getirisi itibarıyla, aynı durumda değildir. Kaldı ki mevduat gerçekten yurt içine nakil edilmiş ise sorun yoktur ve güvenceden yararlanacaktır. Bu nedenle eşitlik ilkesine aykırılık yoktur.

Diğer yandan, karşılığı ödenmeksizin yurt içi kayıtlara aktarılan mevduat hesabının, belli bir süre (bir ay) için, sözü edilen riski taşıdığı belirli bulunmaktadır. Mevduat sahibi bu

Esas Sayısı : 2004/4
Karar Sayısı : 2005/25

kuralı ve içerdığı riski bilerek tercihini yapacaktır. Bu nedenle hukuk güvenliği ilkesine de aykırılık yoktur.

Ayrıca, yine dava konusu kurala göre; hesap aktarımının Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu güvencesinden yararlanmak amacı ile yapılmış olduğunun ve karşılığı olan değerinde gerçekte nakil edilmemiş bulunduğunun fon idaresince tesbit edilmiş olması gerekir. Fon idaresinin bu tesbitinin isabetli olup olmadığı, ilgili yargı merciinde dava konusu edilebilecektir.

Şuna da işaret edilmelidir ki; yürütme organının yeterli denetim yapıp yapmadığı ve yasama organının düzenleme yapmada gecikip gecikmediği konuları, yerindelik sorunu olup mahkememizin değerlendirmesi dışındadır.

Açıklanan durum karşısında; dava konusu kuralın, Anayasa'nın çoğunluk görüşünün dayandırıldığı 2. ve 10. ile diğer maddelerine aykırı olmadığı düşüncesindeyim.

Bu nedenlerle, çoğunluğun iptal yönündeki görüşüne karşıyım.

Üye

Ali GÜZEL